

Předběžné stanovisko ČR k vybraným prvkům politiky soudržnosti 2021+

Rozpočtové a finanční aspekty politiky soudržnosti

ČR bude prosazovat, aby politika soudržnosti byla i v programovém období 2020+ jednou z hlavních výdajových politik rozpočtu EU, neboť ji považuje za nejefektivnější nástroj rozvoje regionů ČS (zohledňující jejich specifika) a tedy i EU jako celku. Politika soudržnosti primárně zaměřená na rozvoj méně rozvinutých regionů a členských států dlouhodobě přispívá k fungování a k dokončení vnitřního trhu EU.

V případě výrazného omezení celkového objemu kohezních obálek pak ČR doporučuje zvážit možnost významného snížení či zrušení podpory pro nejrozvinutější regiony a zaměřit zdroje výhradně na regiony méně rozvinuté, resp. přechodové, a to při současném zachování flexibility pro členské státy pro převod prostředků mezi kategoriemi regionů.

ČR je rovněž připravena diskutovat vyšší míru národního spolufinancování, bude podporovat stanovení jednotné míry na úrovni členského státu.

Sdílené řízení

ČR bude i nadále podporovat implementaci politiky soudržnosti formou sdíleného řízení, neboť se jedná o prvek s vysokou přidanou hodnotou, který funguje na principu společného politického závazku mezi EK a členským státem a tato forma řízení také přispívá k posilování evropské integrace.

Dle ČR je také nutné klást větší důraz na dlouhodobost cílů politiky soudržnosti. Základním prvkem legislativního a strategického rámce musí být zajištění kontinuity. Systém musí být od počátku postaven na principu jednoduchosti.

Tematická koncentrace

ČR se již v minulosti přihlásila k principu tematické koncentrace. Ta by měla být podle ČR podporována i v budoucím programovém období. ČR přitom bude usilovat o vyváženost mezi tematickou podporou a specifickými potřebami ČS a jejich regionů.

ČR se přiklání k potřebě určité míry flexibility.

Tematická koncentrace v rámci či mezi jednotlivými cíli by neměla být svázána limity či složitými pravidly a měla by umožnit flexibilnější reakci např. v kontextu přenastavení potřeb či převodu prostředků do oblastí, u nichž na základě relevantních faktorů dochází k přenastavení strategie implementace.

Výkonnostní rámec a pravidlo n + 3

Obecně je pro ČR určitá forma pokračování výkonnostního rámce na národní úrovni přijatelná, ale zásadní je, aby splňoval základní parametry, aby jeho pravidla byla předvídatelná a byla definována včas. Podstatné je, aby byla zachována základní logika výkonnostního rámce, kdy milníky a cíle, které podmiňují výkonnostní rezervu, zahrnují především finanční a výstupové indikátory, nad jejichž pokrokem má řídicí orgán větší kontrolu než nad výsledky.

Pro konkretizaci pozice ČR k výkonnostnímu rámci bude zapotřebí zejména vyjasnit délku programového období a výši a pravidla pro výkonnostní rezervu a použití pravidla automatického zrušení závazku. ČR nepodporuje zkrácení programového období a podporuje dosavadní aplikaci pravidla automatického zrušení závazku, tj. n+3 (nikoli jeho zkrácení), případně při zkrácení období na n+2 převedení tohoto pravidla na úroveň národní.

Pro ČR je podstatné, aby byla pravidla jasně, jednoduše a včas definována pro přípravu programů.

Předběžné podmínky

ČR podporuje zachování nástroje předběžných podmínek i v budoucím programovém období, a to za předpokladu, že bude provedena reflexe negativ stávající praxe a ta bude zohledněna jak v nové legislativě, tak při její aplikaci.

ČR podporuje definování menšího počtu specificky orientovaných předběžných podmínek, zaměřených na klíčové oblasti ovlivňující úspěšnou implementaci nástrojů politiky soudržnosti. ČR podporuje zakomponování prvku pozitivních pobídek pro naplnění předběžných podmínek, nikoliv pouze existenci sankčního mechanismu v podobě možnosti pozastavení plateb. Musí být zefektivněny a zjednodušeny procesy související s mechanismem předběžných podmínek i monitoringem jejich naplňování.

Specifická doporučení Rady

ČR nepodporuje ale je připravena diskutovat další užší propojování evropského semestru a ESIF; doporučení by měla hrát strategickou roli při nastavení dohod o partnerství a operačních programů, příp. v situaci, kdy bude hospodářský cyklus kolísat a / nebo bude nutné přistoupit k nutným „strukturálnější“ změnám.

Cíle propojení politiky soudržnosti a evropského semestru musí být objasněny a zřetelně specifikovány. Mezi těmito oběma politikami by měly být rozvíjeny lepší koordinační mechanismy, které zohledňují různé časové horizonty. Vyjasnění role specifických doporučení rady v politice soudržnosti a objasnění vztahu mezi podmínkami ex ante a těmito doporučeními.

Makroekonomické kondicionality

Hlavní prvky, které by měly makrokondicionality z pohledu ČR splňovat:

- při jejich využití by se měla primárně aplikovat preventivní opatření, ČR proto preferuje primárně využívat pozastavování závazků; podmínky pro pozastavení závazků ČS by měly být jasně definovány;
- případné sankcionování by mělo zajistit rovný přístup k ČS, z tohoto důvodu by se pozastavení závazků / plateb mělo aplikovat na co nejširší spektrum nástrojů financovaných z rozpočtu EU, současně by měly být zachovány stropy pro výši pozastavení závazků a plateb;
- pozastavení plateb by mělo být až poslední možností sankčního mechanismu.

Územní dimenze

Z pohledu správného zacílení evropských fondů považuje ČR za klíčové zakotvit územní dimenzi i v programovém období po roce 2020.

Za účelem lepší aplikace územních nástrojů požaduje ČR jednotná pravidla pro všechny ESI fondy a zjednodušení kontrolních postupů s důrazem na měření dopadů a výsledků investovaných prostředků, včetně měkkých dopadů, které tvoří přidanou hodnotu integrovaných řešení.

ČR podporuje zachování, metodické sladování a další rozšiřování využití urbánních integrovaných nástrojů s dopadem na funkční celky v území. ČR podporuje zachování multifondového financování integrovaných územních investic z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a využití integrovaných přístupů i pro jiné typy území.

Evropská územní spolupráce

ČR podporuje zachování principu tematické koncentrace u programů Evropské územní spolupráce. Zároveň ale považuje za důležité, aby každý z budoucích tematických cílů politiky soudržnosti umožnil podporovat také aktivity typické pro přeshraniční spolupráci.

Propojování Evropských strukturálních a investičních fondů s dalšími programy EU

Z hlediska koordinace mezi ESI fondy, dalšími unijními nástroji a národními programy a nástroji (včetně implementace finančních nástrojů) lze podporovat zajištění a realizaci doplňkovosti zdrojů za předpokladu, že dojde k harmonizaci pravidel mezi programy ve sdíleném řízení a přímo řízenými programy EK na bázi vzájemného sdílení zkušeností a aplikace příkladů dobré praxe (např. pro oblast veřejné podpory, veřejných zakázek, způsobu hodnocení, auditů, financování apod.). Pravidla by se měla měnit u těch nástrojů, kde povedou směrem ke zjednodušení pro příjemce, tak v ideálním případě i pro řídicí orgány.

Zároveň je třeba prosazovat, aby si jednotlivé programy vzájemně nekonkurovaly a byla sledována doplňkovost pouze v těch oblastech, kde je to účelné a efektivní, a aby tento systém nepřinášel zbytečnou administrativní zátěž.

Finanční nástroje

ČR obecně vnímá možnost využití finančních nástrojů (FN) pozitivně, měly by se však využívat v těch oblastech, kde pro jejich využití existuje tržní mezera, a současně musí být zajištěna adicionalita jejich intervencí, tj. neměly by vytěsňovat běžné tržní nástroje.

Pro ČR je proto prioritou, aby byly FN využívány ve vhodných oblastech (např. podpora malých a středních podniků či podpora energetické účinnosti), toto využití bude muset být podloženo analýzou efektivnosti. Nadále budou existovat oblasti, které by měly být i v období 2020+ financovány nevratnou formou podpory.

Pro ČR je obecnou prioritou nalézt vhodnou rovnováhu mezi aplikací pravidel veřejného zadávání a jinými standardizovanými postupy, které zajišťují otevřený, nediskriminační a transparentní výběr správce FN.

Současně je třeba na národní úrovni dále systematicky pracovat na budování a posilování kapacity českých subjektů ucházet se úspěšně o finanční prostředky i v rámci FN, tj. nastavit systém koordinace a sdílení informací o těchto nástrojích a podpořit a zvýšit zapojení českých subjektů do jejich využívání.

Zjednodušené metody vykazování

ČR si je vědoma výhod spojených s využitím zjednodušených metod vykazování a je nadále připravena podporovat jejich širší využití, například i pro „měkké“ nadnárodní a meziregionální projekty.